

REGISTER GEMEENTELIJKE MONUMENTEN

GEMEENTE: DEN HELDER

ADRES: **Middenweg 159f (watertoren)** 1782 BE

KADASTRALE AANDUIDING: E 9013

DATERING: 1908

ARCHITECT: J. Schotel, verbouwd in 1959-1960 door J.H.J. Kording, gereconstrueerd circa 2000.

HISTORIE:

De watertoren is in 1908 gebouwd door de gemeente Den Helder, omdat de Woningwet uit 1901 een watervoorziening verplicht stelde in de nabijheid van iedere woning. De watervoorziening werd later overgenomen door een provinciaal Waterleidingbedrijf (PWN). Omdat de vraag naar schoon drinkwater steeg is in 1959 een nieuw, groter betonnen reservoir gemaakt. De watertoren werd in 1978 buiten gebruik gesteld: de waterdruk werd overgenomen door krachtige waterpompen. De watertoren is door de gemeente DH voor 1 gulden van het PWN overgenomen (mogelijk in relatie tot de stedenbouwkundige herbouw van het centrum). Daarna kwamen er andere functies in de toren zoals kabeltelevisie en een restaurant, en fungeerde de toren als uitkijkpunt en klimmuur. Rond het jaar 2000 is de toren door C. Koks in de oude vorm gereconstrueerd.

BESCHRIJVING:

De watertoren op bakstenen plint, is een circa 40 meter hoge toren op ronde plattegrond met een diameter van 10 meter. De toren bestaat uit een zich verjongende, bakstenen schacht met waterbak (circa 7 meter diep), die rust op een uitkraging van metselwerk. Het bakstenen reservoir bezit aan de bovenkant opengewerkt metselwerk met een viertal hogere accenten van baksteen daar boven uit komend.

Over de gehele toren is sprake van Neorenaissance stijkenmerken: een boogfries op circa 10 meter hoogte en spekbanden. Verder zijn overal rondom smalle hoge lichtopeningen aanwezig, zowel in de schacht als in het waterreservoir.

Een belangrijke entreepartij bevindt zich aan de zuidzijde van de toren; het is een enkele meters hoge, aparte bouwmassa met een zadeldakje; er zijn dubbele houten entreedeuken en daarboven drie lichtopeningen onder een topgeveltje.

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING:

De watertoren aan de Vijfsprong is van algemeen cultuurhistorisch belang als monument van bedrijf en techniek. De toren bezit een grote stedenbouwkundige waarde als markant herkennings- en oriëntatiepunt aan de eeuwenoude Vijfsprong.

Als symbool voor de watervoorziening van Den Helder heeft de toren voorts een grote typologische, historische en sociaalhistorische waarde.

Als enig voorbeeld van een watertoren in Den Helder is er ook nog sprake van een zeldzaamheidswaarde.

Auteur: Anita van Breugel / A. E. Hoekstra

Datum beschrijving: december 2012/ oktober 2018

Literatuur: Jan T. Bremer, Helders Erfgoed, 2008, pag. 267

